

[Helge von Rosen.]

nu som arbejdsgiver med fradragsret kan yde beløb til sociale fonds, dvs. til andre sociale formål til fordel for medarbejderne end pensionslignende formål på den måde, at ydelserne nu frit kan bestemmes år for år, hvor reglen hidtil har været den, at arbejdsgiveren skulle forpligte sig enten til en ydelse i en ubestemt årrække af et fast årligt beløb, dog mindst 5 år, eller til et ubestemt f. eks. af omsætning eller nettoresultat afhængigt årligt beløb i en længere årrække, mindst 10 år.

For det andet skal det efter lovforslaget ikke længere være en betingelse for fradragsretten, at ydelsen udbetales løbende. Det nævnes også, ganske vist lidt indirekte, som en mulighed, at ydelsen ikke udbetales kontant til den sociale fond, men kan præsteres ved, at arbejdsgiveren påtager sig en gældsforpligtelse, altså en bogføringsdisposition.

Begge de to nydannelser smidiggør tingene og vil formentlig være en afgørende stimulans til dannelsen af sociale fonds for den enkelte virksomhed, dog afhængig af, hvordan sådanne fondes vedtægter skal udformes for at få den fastsatte godkendelse af finansministeren. Det forekommer at være en svaghed, som formentlig kan rettes op under udvalgsbehandlingen, at der i lovforslaget ingen som helst retningslinjer er givet for, hvilke betingelser der vil blive stillet for, at man kan opnå godkendelse, ud over den, at der skal være en arbejderrepræsentation i fondsbestyrelsen, noget ganske selvfølgeligt.

Den hidtidige fremgangsmåde ved lignende fonds, hvor udbyttedelingsnævnet også har medvirket, er, så vidt jeg er orienteret, i tidens løb undergivet en mere og mere restriktiv udvikling, som formodentlig har begrænset anvendelsen af mulighederne for at stifte fonds af denne art.

Det er spørgsmålet, om der ikke i selve loven burde angives nogle hovedretningslinjer, nogle hovedbetingelser, eventuelt kunne det også ske i bekendtgørelsesform, sådan at arbejdsgiverne vidste, hvad de havde at

rette sig efter, og inden for de angivne rammer kunne påregne at have frihed til at tilpasse fonden og dens vedtægter til de konkrete ønsker.

Et af de mest afgørende momenter, som det forekommer mig nødvendigt at få kastet nærmere lys over, er, i hvilket omfang fondens midler kan arbejde som lånekapital uden særlig sikkerhed og blive stående i en virksomhed, altså i hvilket omfang og hvor længe der kan etableres noget i retning af en risikovillig medarbejderinteresse.

Der er mange punkter, der kan trænge til nærmere afklaring under udvalgsbehandlingen. Således kunne man jo for at være morsom spørge, om lån ydet af en sådan fond til en medarbejder, der er i forbigående trang, ikke burde beskattes hos medarbejderen ved modtagelsen i lighed med det, der samtidig foreslås for beskatning af pensionsordningerne, når disse belånes.

Man kunne også fremdrage det problem, der opstår for bestående fonds, hvor arbejdsgiverne allerede nu har forpligtet sig til ydelser i en længere årrække fremefter i den tro, at ligningslovens § 14 gav dem fradragsret. Denne fradragsret ophæves efter forslaget fra 1972, uden at det i forslaget er angivet, at forpligtelserne til sådanne ydelser bortfalder, samtidig med at fradragsretten forsvinder, eller at ordningen kan konverteres til en forpligtelse til ydelser til en fond, hvis vedtægter kan godkendes efter lovforslaget. Men det er vel ting, der kan ordne sig under udvalgsbehandlingen.

Jeg skal på det radikale venstres vegne anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Ømann: Det er jo ikke bare historier, der har verseret, det er et faktum, at der har fundet omfattende misbrug sted af disse renteforsikringsordninger. Mange tilfælde af præmier i størrelsesordenen 50.000-100.000 kr. om året med fuld fradragsret og nedsættelse af trækprocenten til følge har kunnet registreres. Ved de inkonvertible forsikringer er fulgt den trafik at belåne policerne til tops, når først forsikringerne var tegnet, til